

92-1- Yalnızca bir şair olarak değil, bir aydın olarak da hem kendini hem şiirimizi ileriye götürmüştür. Şiirimize yeni konular, görüşler, biçimler getirmiştir. Şiir diline, konuşma dilinin canlılığını, genişliğini açılmıştır. Bunu yaparken yalınlatılığa düşmemiş; **sadelik içinde, en az sözcükle derinliğe varmanın yolunu** bulmuştur.

Bu parçada altı çizili sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni ve değişik ürünlerle şiirin alanını genişletmiştir.
B) Şiire, yeni duygu ve düşünceler katarak onun işlevini değiştirmiştir.
C) Alışılmış imgeleri, deyişleri bir yana bırakmıştır.
D) Geniş kitlelere seslenmeye çalışmıştır.
E) **Yalın ve yoğun bir anlatım biçimi yaratmıştır.***

2-(I) Özenle düzenlenmiş bu sergide, Picasso'nun kimi çizimleri ve seçilmiş tabloları yanında, kendinde kalan çalışmalarını da yer almış. (II) Sanatçının ünlü resimlerinin tümü olmasa bile bir bölümünün bu salonlarda yer almasını isterdim. (III) İsterdim istemesine de buradakilerin değerini de biliyorum elbette. (IV) Bir çağa damgasını vurmuş, resimde kurallar koymuş koca Picasso'nun yapıtlarını; öne çıkarlar, ikinci planda kalanlar diye kimin sınıflandırdığını bilmiyorum. (V) Tabloların yerleştirilmesinde benim bilemediğim başka kurallara da **uyulmuş olmalı**. (VI) Bu arada şunu da belirtirim ki alanında ne kadar yetkin olursa olsun hiç kimsenin resimle ilgili kesinlik içeren yargılarına değer vermem.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir tahmin söz konusudur? A) VI. B) V.* C) VI. D) III. E) II.

3-(I) Yenebilir otlar, **tarih öncesi dönemlerden beri** Anadolu halkının beslenmesinde önemli bir yere sahiptir. (II) Bugün de pek çok **yöresel yemeğin malzemesi arasında** bu otlar vardır. (III) Ne var ki bu tür otlar **kısa ömürlüdür, uzak yerlere taşındığında çabucak bozulup kullanılmaz** duruma gelir. (IV) Bu yüzden, büyük kentlerde oturanlar doğanın bu görkemli hazinesinin önemli bir bölümünü süpermarketlerde bulamazlar. (V) Ama bu konuda **deneyimli bir çift göz**, büyük kentlerin yeşil alanlarında **bu bitkilerin bir bölümünü görüp tanıyabilir**. **Numaralanmış cümlelerde, otlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) I. cümlede, **çok eskiden beri yendiği** vurgulanıyor.
B) II. cümlede, **kullanım yeri** belirtiliyor.
C) III. cümlede, **olumsuz bir yönü** açıklanıyor.
D) IV. cümlede, **zor yetiştiği için az bulunduğu** belirtiliyor.*
E) V. cümlede, **kimlerin kolayca bulunabileceği** anlatılıyor.

4-Ahmet Mithat Efendi'nin "Felatun Bey ile Rakım Efendi" adlı yapıtı. Avrupa uygarlığı çevresine girmeye başlayan Türkiye'de, **bu yeni uygarlığı hazmedemeyen "züppe" tipini** anlatmaktadır. Felatun Bey, Avrupa uygarlığının **yalnızca kabuğunu görmüş**, Avrupalının **yalnızca süs ve giyiniş yönünü taklit etmiştir**. Yazar, bu tipi daha iyi canlandırabilmek için, Felatun Bey'in karşısına, Avrupa kültürünü kavramış olan Rakım Efendi tipini çıkarmıştır.

Bu parçada "yalnızca kabuğunu görmek" sözüyle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürü önemsemeyen B) Gösterişi seven
C) **Öze inemeyen*** D) Gününü gün eden
E) Aşırılıklardan hoşlanan

5-(I) Filmin yönetmeni, başrol için benimle konuştuğunda **henüz senaryoyu yazmamıştı**. (II) Hikâyesini anlatacağı **kişinin geçmiş hakkında fazla bir bilgiye sahip değilmiş** o zaman. (III) Ama onun, sıra dışı bir hayatı olduğunu ve bunun da film yapmak için oldukça uygun olduğunu düşünmüş. (IV) Senaryoyu gördüğümde kahramanın kişiliğinin oluştuğu yıllar bana daha çekici geldi. (V) Ayrıca hayatının ilerleyen dönemlerinde modacı olmuş birinin hayatını anlatan bu filmin, moda ve kıyafet üzerine kurgulanmamış olması da ilginçti. (VI) Sıra dışı bir kadının yükseliş hikâyesiydi bu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi, kendisinden önceki cümlede söylenenlerin nedenini açıklamaktadır?

- A) II.* B) III. C) IV. D) V. E) VI.

6-(I) Şiiri ya da öteki **edebiyat ürünlerini anlayabilmek için insanın "gerçeklik ve duyarlılık" eğitiminden geçmesi** gerek. (II) Gerçeklik eğitimi **herkes için gerekli**, yolunu şaşırılmamak için. (III) Duyarlılık ise kimi sanatçıların sözünü ettiği "ince" şeyleri anlamak için... (IV) Sanatların en yücesi olan yaşama sanatına katkıda bulunan **güzel sanatları, müziği, resmi, edebiyatı, tiyatroyu, sinemayı anlamakla ilgili bir duyarlılık**... (V) Bu alanlardaki **eğitimi, basit bir meslek eğitimi olarak düşünmeyelim**. (VI) Her şeyden önce, sanata zaman ayırmak, bu konularla ilgilenip onları özümsemek için elverişli koşulları oluşturmak çok önemlidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, **amaca ulaşmada koşullar üzerinde** durulmuştur.
B) II. cümlede, **bir kavramın insanlar açısından önemi** belirtilmiştir.
C) IV. cümlede, **önceki cümlelere dair açıklama** yapılmıştır.
D) V. cümlede, **konunun bir yönüne** dikkat çekilmiştir.
E) VI. cümlede, **sanatla ilgilenmenin sonuçları** belirtilmiştir.*

7-Aşağıdaki cümlelerden hangisi **ayraç içinde verilen anlamı içermektedir?**

- A) Osmanlı Döneminde gündelik hayatta, koku veren maddelerin kullanımı önem taşırdı. (neden)
B) İçine gül suyu konan gülabdanlar hemen her evde bulunurdu. (zorunluluk)
C) **Gülabdan, üst kısmında ince bir ağzı olan ve gül suyu serpmeye kullanılan özel bir kaptı. (işlev)***
D) Gül suyu; hem kolonya yerine kullanılır hem de su muhallebisi, güllaç, aşure gibi tatlıların üzerine dökülürdü. (olasılık)
E) Topkapı Sarayı'nda biri kuşluk vakti, diğeri akşam; günde iki kez tütüsü yakılır, gül suyu-kahve ikram edilirdi. (değerlendirme)

8-(I) Çeviri dünyasının en önemli oyuncularından biri çevirmenlerdir.

(II) Çünkü **çevirisi, bir kitabı rezil** de edebilir, vezir de!
(III) Bir kitap ne denli ustalıklarla yazılmış olursa olsun **kötü bir çevirmenin eline düşerse okunmayacak bir yapıt hâline** gelebilir.
(IV) Ama bazen de Don Kişot'un, yazarı Cervantes'in adını gölgede bırakması gibi çevirmenlerin de yazarların adını gölgede bıraktığı görülmüştür.

(V) Ortaya çıkan çeviri metni düzeyliyse, metne gereksiz müdahaleler yapılmamışsa, çevirinin üzerinde kafa yormanıza gerek kalmıyorsa çevirmenin başarısından söz edilebilir. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangileri anlamca en yakındır?**

- A) I. ve II B) **II. ve III*** C) III. ve IV D) III. ve V E) IV. ve V

9-Sinemanın **öncüleri, 19.yy sonlarında ilk kısa filmlerini perdeye yansıtarak** bütün dünyanın hayranlığını kazandılar. Ama bu işin gelişerek 20. yüzyılda etkili bir kitle iletişim aracına dönüşeceğini o sırada kimse kestiremezdi. **Bilimsel bir başarı olan sinemanın gelişimi, teknolojiyle hep sıkı sıkıya ilişkili oldu**. Sesli film gibi ilk yenilikler, sinema salonlarının **toplu eğlence merkezi ve kazanç alanı olma potansiyeline güç kattı**. Son yılların daha da şaşırtıcı ilerlemeleri karşısında, filmle yansıtılmayacak bir şeyin kalıp kalmadığı merak ediliyor artık. Sinema **çarpıcı bir büyümeyle milyarlarca dolarlık bir sektör hâline gelmiş durumda**. Film yönetmenleri ve oyuncularına bu heyecan verici alanda hâlâ sanatçı kimliğini koruyor. **Bu parçada sinemayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

- A) **Ürünlerinin verilmeye başlandığı zamana**
B) **Bilim ve teknolojiye yararlanıldığına**
C) **Yaşamın her alanını yansıtıldığına**
D) **Giderek büyüyüp genişleyen bir gelir kaynağı** olduğuna
E) **Öteki sanat dallarıyla ilişkisine***

10- Aşağıdaki dizelerin hangisinde **düşsel öğeler yoktur?**

- A) Yağmur ana, yeşil yünden
Örmüş tarlanın hırkasını
B) Bir rüzgâr esiyor dağlardan ovaya doğru
Okşayarak ağaçları, otları
C) Tanı beni, her mektupta yumak yumak
Rüzgârla pullayıp gönderdiğim bulut
D) Bir tren gelir her gün bu saatte
Aralıksız öter düdüğü*
E) Sesin gömlek yerine asılı balkonumda
Her zaman yıkanmış, her zaman ıslak

11-(I) **Seramik sanatında** Erken Osmanlı Döneminde kullanılan tekniklerden biri, Bizans ve Selçuklu Dönemlerinde de bilinen, kırmızı hamur, beyaz astar üzerine çizikleme ile desenlenen parçaların transparan sırla sırlandığı **sgrafitto tekniğidir**. (II) **Farklı bir teknik** olan ve yine **Selçukluların uyguladığı slip** de Erken Osmanlı Döneminde yapılan seramiklerde kullanılmıştır. (III) **Slipte kırmızı hamur üzerine** koyuca bir astarla yapılan bezemeler, yeşil, sarı, firuze gibi renkli transparan sırla sırlanarak **tek renkle iki görünüm elde edilir**. (IV) **Bunlardan başka İznik'e özgü olan, ilk olarak Erken Osmanlı Döneminde kullanılan ve literatürde Milet işi adını alan teknikte** ise kırmızı hamur, beyaz astar üzerine boya ile yapılan zengin desenler yine transparan sırla sırlanır. (V) **İznik atölyelerinde** üretilmiş tepsiler, kâseler, maşrapalar, ibrikler, sürahiler, şamdanlar türlerine göre sergilenir. **Bu parçadaki cümlelerden hangisi anlatım akışını bozar?** A) I. B) II. C) III. D) IV. **E) V.***

12 I-Biz de bir eleştirmen olarak, bir tablodaki fırça izlerine takılan ziyaretçinin "Hiçbir şey anlamadım." demek yerine "Duygulanmadım, bir şey hissetmedim." demesini bekleriz.

II-Picasso, tablolarını anlamak isteyenlere "Neden kuş seslerini anlamaya çalışmıyorsunuz, yalnızca seviyorsunuz da resme gelince onu anlamak istiyorsunuz?" diye sormaktan kendini alamamıştır.

III-Büyük usta, bu soruyu sorarken, resimde anlaşılması gereken şeyin nesne değil çizgilerle renklerin uyumu olduğunu vurgulamak ister.

IV-Kimi sanatseverler, bir edebî esere nasıl yaklaşıyorlarsa bir tabloya da öyle bakmak isterler.

V-Oysa her sanat dalının, kullandığı malzemeye bağlı değişen, kendine özgü anlatım dili vardır. **Bu cümleler anlamlı sıralandığında hangisi sonuncu cümle olur?**

- A) I.* B) IV. C) V. D) III. E) II. (IV-V-II-III-I)

13-(I) **Ünlü bir kişiyle** kısa ya da uzun süren bir **arkadaşlığınız olduğunu düşünelim**. (II) **Size** uzun **mektuplar yazdı**, birlikte **fotoğraflar çekirdiniz**; bu ne anlama gelir? (III) **Siz** şimdi o kişinin iç evrenini gereği gibi anlayıp **onu** her yönüyle **tanıdınız mı?** (IV) **Sanatçılar**; bir günü bir gününe benzemeyen, duygulu, tutkulu, **coşkulu insanlardır**. (V) An gelir **öfkelenir**, en sevdiği insanı yerin dibine **batırır**; birkaç gün geçmeden aynı kişiyi göklere **yükseltirler!** (VI) Ayrıca **sanatçı**, sözler uçar gider ama mektuplar kalır ellerde ve bir gün bu mektubu **yayımlarlar diye düşünmez**. (VII) Bu yüzden ben de **sanatçıların**, ölümünden sonra **mektupları yayımlanarak**, eski defterleri karıştırılarak özel yaşamının irdelenmesinden hiç hoşlanmam. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

- A) II. B) III. **C) IV.*** D) V. E) VI.

14-Sonbahar güneşinin ilk ışıkları karşı tepelerden göründü. Hemen ardından, **hastalıklı bacalar öksüre öksüre tütmeğe başladı**. Toprak damlı, güneşe dönük evlerin kapıları birazdan gıcırdayarak açılacak. Az sonra **köy bütünüyle uyanacak**. En son çocuklar ayaklanacak ve annelerini arayacak. Toprak yolun alt tarafındaki meralar hayvanlarla dolacak; **iki ayaklı, dört ayaklı, kanatlı, kanatsız...** Tüm hayvanlar arasında **amansız bir rızık kapma yarışı** başlayacak. **Bugün yaşananlar yarın yaşanacaklarını** bir provasıymış gibi hayat seyircisiz ve eleştirmensiz akıp gidecek.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kimi canlılar **betimlenerek** anlatılmıştır.
B) **Geçmiş ve gelecek zamana ait olaylara** yer verilmiştir.
C) **Bazı varlıklara insana ait özellikler** yüklenmiştir.
D) Kimi yargılarda **öznel bir bakış açısı** kullanılmıştır.
E) Varlıkların soyut özellikleri ön plana çıkarılmıştır.*

15- ----Bir zamanlar, gelincik denizleri gibi haşhaş tarlaları vardı burada; şimdi yok. Tarlaların yerini büyük büyük yapılar almış. O tarlalarda, eskiden adına "yerli" denilen bir ıspanak yetişirdi ki karanfil gibi katmerli göbeği olurdu. Ya Alman paşası F. Von Moltke'nin, konukseverliklerini, içtenliklerini büyük bir hayranlıkla anlattığı buranın güler yüzlü insanlarına ne oldu? Bunların hepsi son yirmi yılda yok oldu. **Paragrafın başına hangisi getirilemez?**

- A) Kenti, **umutsuzluk ve kırgınlık içinde dolaşyoruz**.
B) Bu tarihi kent, sürekli bir değişim ve gelişim içinde.*
C) Doğup büyüdüğümüz bu yerle aramızdan bir şeyler akıp gitmiş.
D) Kenti gezdikten sonra **geçmişe nasıl özlem duymazsınız**.
E) Kızgın güneşin altında, **çocukluğumun en güzel anlarıyla dolu olan bu yöreyi dolaşyoruz**.

16-Şairler arasında öteden beri süregelen açık ya da gizli bir yarış vardır. Oysa aynı gözeden su içen, aynı güneş altında ısınan, aynı ağacın gölgesinde oturan insanlardır onlar. **Birbirlerine, sanıldığından daha çok ihtiyaçları vardır**. Ölmüş şairlerle, onların anıları üzerinde yaşatılan dostluklar da dâhildir buna.----**Kıskanmalar, görmezden gelmeler, kara çalmalar...** Neyi paylaşamazlar? Herkesin kabı kendine göredir, alacağı su miktarı bellidir oysa. Paylaşmanın, el ele vererek yaratacakları eleştiri ortamının sağlayacağı yararlar üstünde durmak ve bunu geliştirmek varken nedir bu yok edici yarış? **Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

- A) Oysa her şair, şiirini kendi yaşam serüveninden çıkarmaz mı?
B) Şairler arasındaki bütün bu çatışmalar gerçekte şiirimizin tematik haritasını daraltır mı?
C) Öyleyse niye şiirin kolaycılık sanatı olduğu izlenimi yaratılıyor?
D) Bunu bilmelerine karşın nedir bu sevgisizlik şairler arasında?*
E) Şairler, birbirini değerlendirirken şiirsel ölçütler kullanırlar mı?

17-(I) Bir süredir takip ettiğim eleştirmen, eser değerlendirmelerinde genellikle nesnel ölçütler kullanmıyor. (II) Bir eser hakkında ulaştığı yargılar havada kalıyor. (III) **Bir gün beğendim dediğine başka bir gün beğenmedim demesine, bu yüzden şaşırıyorum**. (IV) **Okur, bunları örnekleriyle görmek ister**. (V) Ama son zamanlarda dergiler, eleştiri dünyasına hiçbir katkısı olmayan yazılarla dolu. **Numaralı cümlelerin hangisinden sonra "Oysa gerçek eleştirmen eserle ilgili yargılarını gerekçelere dayandırır." getirilmelidir?** A) I B) II **C) III*** D) IV E) V

18-**Okuma**, yaşamımızın belli bir aşamasında başlayıp biten bir etkinlik değildir. **Çocukluk, gençlik, orta yaşlılık veya yaşlılık döneminde de yaşamımızda yer alır**. Daha doğrusu yeme, içme, nefes alma gibi **yaşamsal bir ihtiyaçtır**. ---- **Çünkü yaşamın akışı içinde hem okuma yöntemimiz gelişmiştir hem de kişiliğimiz**. Tartışma götürmez bir gerçektir bu. **Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

- A) Ne var ki çocukken okuduğumuz bir kitaptan aldığımız tat, yetişkinlik dönemindekinden farklı olur***
B) Her bireyin okuma yoluyla edindiği birikim birbirinden farklıdır
C) Çocukluk ve gençlik dönemi okumaları, yaşlılık dönemi okumalarından daha verimlidir
D) Küçük yaşlarda okumaya yönlendirilen çocuklarda okuma alışkanlığı yerleşir
E) Okumayı öğrenme, kişiden kişiye değişen bir süreçtir

19-Çocukluğumuzda kaç kez duyduk kim bilir: "Çok okuyan mı bilir, çok gezen mi?" Cevaptan çok, sorunun kendisi önemliydi sanki. Ortada derin bir ikilem varmış gibi ciddiyetle yöneltilirdi soru. Her seferinde "Çok okuyan!" dememiz beklenirdi. Galiba ilköğretimdeki öğretmenlerimiz, okuma sevgimizi böyle artırmaya çalışırdı. Çok okumakla çok gezmek asla yan yana gelemezmiş gibi. Bense okumayı da gezmeyi de tutkuyla seven biri olarak ikiye bölünürdüm. Asla ısınmadım bu yapay ikileme, okumanın da içten içe seyahat olduğuna inandığımdan, her kitabın bizi başka bir yolculuğa çıkardığını düşündüğümden. Okuyarak gezmek, her kitabı başlı başına bir serüven sayarak bir başka ortama, bir başka yaşama uzanan bir yolculuk yapmak mümkündür çünkü. Gezerken de her insanı ve her hayatı bir kitap gibi düşünerek dünyayı okumak da mümkün. Okumak ve gezmek aslında o kadar iç içe ki.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Yaşamdaki olgular kalıplaşmış sorulara sığdırılmaz.
- B) Merak içermeyen kitap gezip görme isteği de uyandırmaz.*
- C) Bilgi edinmenin farklı yolları vardır.
- D) Kitaplar dünyayı tanımamıza olanak sağlar.
- E) Okuma ve gezmeye birbirini besleyen iki eylemdir.

20-Yeni düşünceler üretebilmek, belirli bir eğitimden geçmeyi ve dünyaya eleştirel bir yaklaşımla bakabilmeyi gerektirir. Bu nedenlerle her düşüncenin yeni olduğu söylenemez. Bu parçada anlatılanlara en yakın yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alışkanlıkları kıran bütün düşünceler tepkiyle karşılanır.
- B) İnsanın en önemli özelliği düşünebilmesidir.
- C) Düşünceler kuşaktan kuşağa aktararak yaşar.
- D) Geçerliliğini yitiren her düşünce unutulacaktır.
- E) Özgün düşünce üretebilme özel bir donanım gerektirir.*

21-Bu çağda yazarlar, yaşamı elekten geçirmeden yapıt ve yaratılarında işliyorlar. Bu yüzden edebiyat, yaşama teklifsizce girmiş oluyor ve "popüler edebiyat" çıkıyor ortaya. Edebiyat, yaşamı zenginleştirme, önden gitme işlevini yitiriyor, ona eşlik etme niteliğini kazanıyor. Tekrar tekrar okunan, her okumada bir katman daha zenginleştiren olmaktan çıkıyor, bir okumada bitiriliyor. İçerikleri üzerinde düşünülme gereği duyulmayan, oradan oraya çekıştırilen türden metinler toplamı oluyor edebiyat. Bu parçada yazarlar ve yapıtlarla ilgili olarak yakın olan durumlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur? A) İkinci kez okunmayı gerektirmeme

- B) Sanatsal bir değer taşımayan ürünler ortaya koyma
- C) İnsanı değiştirme işlevi taşıyamama
- D) Okuru değişik sorularla yüz yüze getirme*
- E) Konular arasında bir seçim yapmama

22-Sanatçılardan çoğu ilgisizlikten değil, anlaşılmamaktan yakını. Anlaşılmak ise, bu durumda beğenilmekten başka bir şey değildir. İleri gitmiş ülkelerdeki sanatçıların yalnız paraca değil, saygı görme yönünden de kavuştukları üstün duruma imrenenlerin unutmamaları gerekir ki halk hiçbir zaman, hiçbir yerde gökten anlayışla inmemiş, yetişmiş, yetiştirilmiştir. Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uygur toplumlarında halk, sanatçıları anlar; onlara saygı gösterir.
- B) Bir sanatçı için anlaşılmak, beğenilmek demektir.
- C) Halkı sanattan anlar hale getirmek, sanatçının görevidir.*
- D) Sanatçılar için, halktan ilgi görmek, beğenilmek anlamına gelir.
- E) Beğenilmek isteyen, halkın beğenisine seslenen sanatçıdır.

23-Anılarını yazanlar çoğaldı. Bana da anılarımı yazmamı söyleyenler oldu. Onlara, "Hiçbir zaman toplumun belleğine kazandırılacak anılarım olduğunu düşünmedim." diye yanıt verdim. Gerçi bir yazar, bir gazeteci olarak belirli olayları, kişileri çeşitli yazılarımda anlattım ama kişiliklere, özel yaşantılara girmedim. Bana göre anılarını yazacak kişinin hem kendine hem de gelecek kuşaklara karşı sorumluluk taşıması gerekir. O kişi, çok şey görmüş, pek çok insan tanımış, pek çok olayın tanığı olmuş olsa da bunları dıştan bakan biri gibi anlatmalıdır. Bunun yanı sıra kendini önemsememeli, öne çıkarmamalıdır. Aşağıdakilerden hangisi, anılarını yazacak kişilerde aranacak özelliklerden biridir?

- A) Tanıklıklarının anlatımında öznellikten kaçınma*
- B) Farklı anlatım tekniklerinden yararlanma
- C) Bilinen, tanınan bir sanatçı olma
- D) Yazdıklarının doğruluğuna inanma
- E) Başkalarının gözlem ve yaşantılarından yararlanma

24-Kakao, 3-6 metre boyunda, yüksek sıcaklık ve nem isteyen bir ağaçtır. Kendiliğinden yetiştiği ilk yer Güney Amerika'nın ekvator bölgesi, Amazon ve Orenok nehirleri havzasıdır. Yerliler kakao ağacını bu bölgeden Orta Amerika kıyılarına götürmüşlerdir. Avrupalılar kıtaya geldiklerinde yerliler arasında kakao içmek yaygındı. İlk kez İspanyollar 18. yüzyılın sonlarına doğru bu ağacı Filipinler'e götürdüler ve orada yetiştirdiler. Daha sonraları kakao Güney Asya'nın bazı adalarına ve oradan da Afrika'ya geçti. Bugün en çok kakao üretilen kıta Afrika'dır. Bu parçada kakaoyla ilgili hangisine aşağıdakilerden değinilmemiştir?

- A) Anayurdunun neresi olduğu
- B) Dünyadaki yayılım alanı
- C) Günümüzde en fazla nerede üretildiği
- D) Yetiştirme koşulları
- E) Hangi ülkelerde daha çok tüketildiği*

25-Önceleri, özgün bir poz bulmaya, fırçasının gücü ve etkisiyle bir şaşkınlık uyandırmaya çalışıyordu. Şimdi ise bu ona can sıkıntısı veriyor. Düşünmekten, düşlemekten artık zihni yoruluyor. Üstelik çalışmak için vakti de yok. Sürmeye başladığı uçarı yaşam ve içerisinde bir salon adamı rolünü oynamaya mecbur olduğu sosyal çevre onu çalışmaktan ve düşünmekten alıkoyuyor. Böylece fırçası sıcaklığını kaybediyor, köreliyor ve o, farkına varmadan tekdüze, çoktan eskimiş birtakım şekillerin içine kapanıyor.

Bu parçada anlatılan sanatçının yaşadığı sıkıntı aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) İçine girdiği yeni ortamın ve sürdüğü yaşam biçiminin, yaratıcılığını öldürmesinden*
- B) Çalışma alanının yenileşmeye olanak vermemesinden
- C) Artık yaşlandığını düşündüğü için veriminin düşmesinden
- D) Zamanla yarış içinde olmayı içine sindirememesinden
- E) Girdiği çevreye uyum sağlamakta zorlanmasından

26-Yazmayı yazarak öğrenin. Sözcük dağarcığınızı güçlendirin. Sürekli uygulamalarla kendi sesinizi bulun. Dünyayı, gözlerinizi ve kulaklarınızı açarak dolaşın. Gözlemlerinizi sözcüklere yansıtmayı unutmayın. Yazdıklarınızda iyi olmayan bir bölüm görürseniz atın, yeniden yazın. Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada iyi yazı yazabilmek için verilen önerilerden biri değildir?

- A) Uygulamalar yaparak yazma yeteneğinizi geliştirin.
- B) Bilgi birikiminize katkısı olacak yapıtlar okuyunuz.*
- C) Kendinize özgü bir anlatıma ulaşabilmek için çaba harcayınız.
- D) Görüp işittiklerinizi büyük bir dikkatle yazıya geçiriniz.
- E) Yazdıklarınızı eleştirel bir gözle denetleyerek düzeltiniz

27-Kuzey Hindistan'ı fetheden Türklerin buradan aldıkları "pitta" adlı ekmek, Anadolu'ya geldiğinde "pide" olup çıkmış. Anadolu'nun çeşitli yörelerinde de farklı biçimler ve isimler almış. Konya'da etli ekmek, Karadeniz'de Karadeniz pidesi, Güneydoğu'da lahmacun olmuş. Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir? A) Anadolu'nun çeşitli yörelerinde oluşan mutfak kültürlerinde, komşu oldukları ülkelerin etkisi olmuştur.

- B) Türkler, fethederek yerleştikleri bölgelerde dünyanın zengin kültür sentezlerinden birini oluşturmuşlardır.
- C) Türk mutfak kültürü, fethedilen bölgelerin mutfak kültürlerini önemli ölçüde etkilemiştir.
- D) Türk mutfağında güncelliğini yitirmiş, ancak kayıtlardan ulaşılabilen yemek tarifleri yer almaktadır.
- E) Türklerin geniş bir coğrafyaya yayılması, Türk mutfak kültürünün zenginleşmesinde etkili olmuştur.*

28. ve 29. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

Phaselis Antik Kenti'nin Akdeniz'e uzanan küçük bir yarımada üzerinde İÖ 7'nci yüzyılda Rodoslu kolonistlerce kurulduğu söylenir. Kuruluş efsanesinde kolonistlerin yöre halkına mısır veya kurutulmuş balık önerilerine balık isteği ile cevap verildiği anlatılır. Coğrafi konumu önemli bir liman kenti olduğunu gösterir. Biri yarımadanın kuzeyinde diğeri kuzeydoğuda üçüncüsü ise güneybatı kıyısında yer alan üç limana sahiptir. Limanları, agoraları ve şehir sikkeleri üzerindeki gemi betimlemeleri Phaselis'in ticari liman hüviyetini vurgular. Phaselis bazen Likya bazen Pamfilya bölgesi şehri olarak gösterilir. Gerçekte her iki bölgenin sınırları arasında yer almaktadır. Şehirde sırasıyla İÖ 5'nci yüzyılda Pers, 4'üncü yüzyılda Kayra Satrabı Mausolos ve nihayet komşu şehir Lmyra'nın Kralı Perikles'in egemenlikleri görülür. Antalya'daki antik Phaselis kenti üzerine bir şey yazmak on yıldır aklımdaydı. **Hayvanların Doğası** adlı kitapta okuduğum "Yabancı arılar, Phaselis'in bütün halkını kentten sürüp çıkardı." cümlesiyle benim takıntım birleşti ve çevremde izlediğim yaşanmış, yarım kalmış, tam gerçekleşiyor derken rastlantılar sonucu başka şekillere bürünmüş yaşam öyküleriyle buluştum. Phaselis'le ilgili **araştırma yapmaya başladım ve elli beşten fazla kitap okudum.** Aylarca hem okudum hem de yazmaya devam ettim. Sonunda tarihi gerçeklere çok yakın bir metin çıktı ortaya. **Ancak Phaselis Adağı'nın bir masal-roman olduğu asla unutulmamalı. Romanda aktarılan tarihi bilgilere gerçeğin ta kendisi olarak bakılmamalı. Ben romandaki kahramanlarının birlikte olacakları eski bir kent arıyordum,** orası Phaselis oldu.

28-Bu parçaya göre, yazarın romanı yazarken izlediği yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gözlemlediklerini, eski bir döneme yeni bir kurguyla uyarlama***
B) Tarihte geçen olayları belgeleyerek aktarma
C) Antikçağ yazarlarının anlatım biçimlerini taklit etme
D) Yaşadığı olayları olduğu biçimiyle aktarma
E) Bir kentin kuruluşunda ve yıkılışında rol oynayan etkenleri ortaya koyma

29-Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Roman, **bazı tarihi olaylara dayanmaktadır.**
B) **Araştırmalar romanın yazılmasında yardımcı olmuştur.**
C) **Phaselis, bir romana konu olma açısından ilginç bir mekândır.**
D) **Romanın yazılmasına başka bir kitap esin kaynağı olmuştur.**
E) **Roman, konusu nedeniyle çok popüler olmuştur.***

30. ve 31. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

Isaac Asimov, Boston Üniversitesi'nde biyokimya profesörlüğü yapmış Amerikalı yazar ve biyokimyagerdir. Daha çok bilimkurgu ve popüler bilim yazarlığı yapması ile tanındı. Hayatı boyunca 500'den fazla kitap 90,000 kartpostal yazacak kadar üretken bir insandır. Pek çok konuda yapıtları olmasına karşın, bilimkurgu eserleri ve popüler bilim kitapları ile tanınmıştır. Kurgu olmayan çok sayıda eserinin yanı sıra fantezi dalında da yazmıştır. Dewey Onlu Sınıflama Sistemi'ndeki felsefe hariç tüm ana dallarda eserleri vardır. Asimov ortak görüşle bilimkurgu dalının ustasıdır. Robert A. Heinlein ve Arthur C. Clarke ile birlikte yaşadığı dönemde "üç büyük" bilimkurgu yazarından biri olarak kabul edilmiştir Ünlü yazar Asimov, Güç Duygusu adlı bilim kurgu öyküsünde, iki sayıyı alt alta yazıp bu iki sayının çarpımını hesaplayabilen bir teknisyenin insanlarda yarattığı şaşkınlığı anlatır. **En basit işlemlerin bile ceplerde taşınan hesap makineleriyle yapıldığı bu uzak gelecekte, bir adamın çarpma işlemiyle elle yapabilmesi büyük bir şaşkınlığın ötesinde bir ulusal güvenlik konusu hâline gelir.** Oysa Asimov, 1958 yılında öyküsünü yazdığı hesap makinesi henüz icat edilmemişti. **Bugün insanların en basit matematiksel işlemler için ceplerinden akıllı telefonlarını çıkarıp hesap makinesini açtığını görmek, üzüntü vermesinin yanı sıra** Asimov'un betimlediği uzak geleceğe yaklaştığımızı hissettiriyor.

30-Bu parçanın yazarına göre, teknolojinin kaybı verici yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Topluları zamanla felakete sürüklemesi
B) İnsanların ruh sağlığını olumsuz yönde etkilemesi
C) Ülkelerin ulusal güvenliğini tehlikeye atması
D) İnsanların zihinsel becerilerini olumsuz etkilemesi*
E) Farklı toplumlarda benzer tepkilere yol açması

31-Bu parçada Güç Duygusu adlı bilim kurgu öyküsünün vurgulanan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel verilere dayanması
B) Geniş yankı uyandırması
C) İsabetsiz öngörülerde bulunması*
D) Diğer yazarlara ilham vermesi
E) Hâlen popülerliğini koruması

32. ve 33. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

Harran'ın simgelerinden birisi olan "kubbeli Harran evleri" ise **MÖ VI. yüzyıldan bu yana varlığını korumayı başarmış, Şanlıurfa'nın güneydoğusunda hâlâ yaygın olarak kullanılan yöresel mimari örneklerindedir.** Harran evlerinin dikkat çeken en önemli özelliklerinden birisi kubbelerinde ağaç kullanılmamış olmasıdır. Çöl coğrafyasında ağaç bulmanın zorluğu nedeniyle kubbelerin yapımında tuğla kullanımı tercih edilmiştir. Harran evlerinin kubbesinde de kullanılan kerpiç ve tuğlalar Harran'da bolca üretilmektedir. Tarihi yüzyıllar öncesine uzanan Harran evlerinin benzerlerini Şanlıurfa dışında iki yerde görebilirsiniz: Halep'te ve İtalya'da. Şanlıurfa'yla aynı kültür ve coğrafyayı paylaşması nedeniyle Halep'te görülmesi doğal; ancak bu evlere İtalya'da rastlamak oldukça şaşırtıcı... Bunun öyküsü şöyle: **Şanlıurfa'ya gelen İtalyan ressamılar Harran evlerinden çok etkilenmişler.** Evlerin fotoğraflarını çekmişler ve İtalya'nın Puglia bölgesinde Harran evlerine benzer mimaride evler yapılmasına öncülük etmişler. Bugün **İtalya'da da Harran'da olduğu gibi turistik amaçla kullanılan evler, restoran ve otel olarak hizmet veriyor. Harran mimarisinin uzantısı olan bu evlere** İtalya'da "trulli" adı veriliyor. Harran'da toprağın bir parçasıymış gibi görünen evler, İtalya'da bir süs eşyası, bir biblio gibi duruyor.

32-Bu parçaya göre, Harran evleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) **Sınırlı bir bölgeye özgü olduğu**
B) **Koruma altına alındığı***
C) **İtalya'daki mimarlara ilham kaynağı olduğu**
D) **Kullanım amacının zamanla değiştiği**
E) **Geçmişinin çok eskiye dayandığı**

33-Harran tipi evlerin Şanlıurfa'da toprağın bir parçası, İtalya'da ise süs eşyası gibi görünmesi hangisine bir kanıttır?

- A) Ev yapımındaki malzemenin görünümde etkili olduğuna
B) Geleneksel mimari ile modern mimarinin bağdaşmadığına
C) Mimaride, yapıların kullanım amaçlarının dikkate alındığına
D) Topluların yabancı kültürleri kabulde güçlük çekebileceğine
E) Maddi kültürün doğal çevreyle uyumlu bir bütün olduğuna*

**TEST-92= 1-E 2-B 3-D 4-C
5-A 6-E 7-C 8-B 9-E 10-D 11-E
12-A 13-C14-E 15-B 16-D 17-C
18-A 19-B 20-E 21-D 22-C 23-
A 24-E 25-A 26-B 27-E 28-A
29-E 30-D 31-C 32-B 33-E**

**TEST UZUNLUĞU:3685 SÖZCÜK
TAVSİYE SÜRE: 35 DAK.
OKUMA HIZI: DAKİKADA 105 KELİME
SİZİN SÜRENİZ: ---- DAKİKA
DOĞRU ----- / YANLIŞ -----**